І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації
'Svoboda', 81-83 Grand St
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 2. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 3-го СІЧНЯ 1958 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 2. VOL. LXV.

НОВИЙ БЮДЖЕТ ЗДА НЕ ПЕРЕДБАЧАЄ ЗМІН У ПОДАТКАХ

ВІКС ОБІЦЯЄ ЕКОНОМІЧНУ ЗВИЖКУ І ЗРІСТ ДОБРОБУТУ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 1958 РОКУ

Ґеттисбурґ, Па. — Президент Айзенгавер 31-го грудня погодився на те, щоб федеральний бюджет на 1959 рік виносив коло 74 більйонів долярів. Бюджет на найближчий фінансовий рік, який починається 1-го липня цього року, був би найбільшим бюджетом під час миру (під час війни в Кореї бюджет 1953-го року становив 74,274,000,000 долярів) і був би зрівноваженим бюджетом, навіть із маленькою надвишкою. Президент конферував в справі бюджету з директором бюджету Персівелом Ф. Брандейджом, його заступником Морісом Г. Стенсом і своїм науковим дорадником д-ром Джеймсом Р. Кілліяном. Присутність д-ра Кілліяна свідчить про те, що Президент думає призначити в бюджеті поважніші суми на продукцію керованих ракет та іншої модерної зброї. Уряд не передбачає ані зменшення ані збільшення податків, бо вірить, що теперішня економічна знижка скінчиться в половині цього року. Деякі пункти в запроєктованому бюджеті ще не є вирішені, і їх вирішить Президент на засіданні свого кабінету 3-го січня в п'ятницю. Президент вертається до столиці в четвер по полудні. Айзенгавер перешле проєкт нового бюджету Конґресові 13-го січня. — Секретар торгівлі Сінклер Вікс заявив у Вашинґтоні, що економіка країни в другій половині 1958 року знову буде збільшуватися і буде зростати добробут після тієї незначної економічної знижки, яка була в 1957 році і в перших місяцях цього року. Секретар торгівлі передбачає, що національна продукція в 1958 році буде більша в порівнянні з продукцією 1957 року. Свої оптимістичні передбачення основує на таких фактах: збільшення федеральних видатків на оборону країни, поважні видатки на будову шляхів, постійний зріст числа населення та збільшення видатків приватних підприємств, які матимуть довір'я до економіки країни і почнуть робити нові інвестиції. Вікс заявив, що він свідомий того, що тепер є в країні мала економічна знижка, яка переміниться в звишку в другій половині 1958 року. — Одночасно два конґресмени республіканець із Коннектикату Антоні Н. Седлак і демократ із Флориди А. С. Ґерлонґ, які є членами Комісії Способу і Метод в Палаті Репрезентантів, домагаються, щоб зменшити прибуткові податки, щоб тим способом зліквідувати економічну знижку. Ці конґресмени проєктують велике зменшення податків, яке мало б відбуватися впродовж найближчих років і яке мало б відноситися до всіх категорій податковців. Але уряд не проєктує зменшення податків, бо вірить, що економіка країни і без того почне збільшуватися вже в цьому році.

Президент закликає в Різдвяному посланні працювати для здобуття миру

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер виголосив перед святами Різдва Христового окрему промову, в якій закликав американський нарід до праці для здобуття миру в світі. Мир у світі можна буде осягнути тоді, коли до нашої цілі „йтимемо сміливо, терпеливо і жертвенно". Айзенгавер сказав, що всі „ми єднаємося в відновлюваній під час Різдва Христового надії, що світ буде кращим місцем для життя всіх людей", бо дух Різдва Христового допоможе перемогти всі різниці, які існують між нами. „Мир і добра воля — це загальносвітові цінноці". Але їх не можна осягнути самими тільки словами, якщо не підтримаємо їх працею, відвагою і терпеливістю. „Підтверджуємо свою віру в те, що таки настане день, коли люди без страху житимуть в мирі між собою під світлом Різдва Христового. В імені американського народу в цьому щирому зверненні бажаю щастя всім народам: і тим, які високо цінять волю, які шукають справедливости і миру для своїх земляків; і навіть тим, які, живучи в кліматі сьогочасної доби, з підозрою бояться нас." Звернення Президента кінчається такими словами: „Пані Айзенгавер разом зі мною бажає вам, вашим землякам, щоб Бог мав вас у своїй опіці і благословив вас та дав вам щасливі свята Різдва Христового".

ТРИ АМЕРИКАНСЬКІ МАТЕРІ ВІДЛЕТІЛИ ДО КИТАЮ ВІДВІДАТИ СИНІВ У ТЮРМІ

Ню Йорк. — 1-го січня три американські матері відлетіли з Ню Йорку до комуністичного Китаю, щоб там відвідати своїх синів, які сидять в тюрмі від 1955 року. З ними їде і брат заарештованого 25-річний учитель Вільям Давні, який буде опікуватися цими жінками. Ці три матері, — це пані Мері В. Давні з Коннектикату, пані Рут Редмонд з Йонкерсу, Н. Й., і пані Філіп Фекто з Линну, Массачусетс.

В АМЕРИЦІ

● **Починаючи з 1-го січня 1958 р.**, 11 залізничих ліній на сході ЗДА (Сентрал Ню Джерзі, Шикаґо Савт Шор і Савт Бенд, Лігай Веді, Моноп, Ню Джерзі і Ню Йорк Сентрал, Пенсилвенія, Питсбурґ і Лейк Ірі, Пенсилвенія - Сішор, Редінґ, ди Вабаш) збільшили на 5 відсотків ціну за переїзд пасажирськими поїздами. Це збільшення не відноситься до їзди підміськими поїздами.

● **У пожежній сторожі** Великого Ню Йорку працює 12,117 пожежників, — найбільше в історії цього міста. Управа пожежної сторожі рішила повести кампанію освідомлення мешканців про те, як не допускати до пожеж, бо з кожних 100 пожеж в Ню Йорку 70 трапляється в приватних мешканнях.

● **Крайовий Комітет** для Відзначення Дня Рузвелта влаштовує наприкінці січня і на початку лютого прийняття, на яких визначні політики говоритимуть про заслуги цього президента. В Ню Йорку це прийняття відбудеться 31-січня в готелі „Валдорф-Асторія", а промовлятиме на ньому колишній демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон.

● **Суддя** Головного Стейтового Суду Джозеф А. Ґевеґен відкинув скаргу 6-ох урядовців Шкільної Ради Ню Йорку, звільнених з праці ще 1953 році, які домагалися, щоб їм видали платню за той час в сумі 177,000 долярів. Всіх цих урядовців звільнено за те, що не хотіли відповідати перед сенатською підкомісією, чи належать вони до комуністичної партії. Скаргу вносили: Ричард Остін, Джозеф Бресслер, Гайман Е. Ґолд, Елтон Ґустафсон, Оскар Шафтел і Миррей Янґ.

● **Дослідами**, що їх перевела армія з ракетами, ствердженo, що на висоті 60-ох миль віють вітри зі швидкістю 300 миль на годину, а температура виносить 100 ступнів Фаренгайта нижче зера.

● **30-го грудня** почали з Флориди знову прибувати свіжі овочі, висилка яких була припинена 14-го грудня, коли там внаслідок морозу померзло багато цитрусових овочів. Окрема комісія мусіла перевіряти, щоб не висилали з Флориди померзлих овочів.

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В СПРАВІ КОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ ЧЛЕНСТВА

ДО УРЯДОВЦІВ ВІДДІЛІВ, ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ ТА ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

На порозі нового, 1958-го року і з недалеким уже великим святом Різдва Христового вітаємо Вас усіх сердечно й складаємо Вам наші найщиріші бажання повного успіху в новому році у Вашому особистому і громадському житті.

Водночас із цими бажаннями звертаємось до Вас усіх з гарячим закликом допомогти нам в цім новім році, а зокрема, в чотирьох перших місяцях, що попереджають 24-ту Конвенцію Українського Народного Союзу, — піднести на ще вищий щабель нашу велику установу, щоб і цей черговий рік і ця чергова Конвенція були сповнені якнайбільших успіхів, у 64-річному існуванні УНСоюзу.

З закінченням 1957 р. ми замкнули нашу передконвенційну організаційну членську кампанію. Хоч ще не зведено її остаточних підсумків, ми вже наперед можемо ствердити, що вона дала задовільні висліди. Ми перебороли труднощі останніх років у збільшенні чисельного стану нашої установи і минулий рік замкнено з більшим зростом нашого членства, ніж це було в попередніх кількох роках.

З радістю підкреслюючи дальший ріст нашої найбільшої в усім свобідним світі української організації, ми водночас апелюємо до Вас усіх, Союзові Урядовці та Діячі, і до Вас, Українські Громадяни, які ще не включилися в нашу велику союзову громаду, допомогти нам об'єднати в нашій установі все українське громадянство З'єдинених Держав і Канади, щоб ще більшою громадою і з ще більшими засобами ми могли продовжувати нашу велику суспільну службу та нашу освідомчу працю, спрямовану на визволення України.

Не цілих п'ять місяців відділяють нас від 24-ої Конвенції Українського Народного Союзу, від того великого збору, який раз на чотири роки зв'язує в одно всю Українську Громаду З'єдинених Держав Америки та Канади і на якому спільно радять не тільки над добром УНСоюзу, але й над добром всієї нашої українсько-американської спільноти.

Дух оптимізму і росту панував над більшістю дотеперішніх конвенцій. Цей дух запалював конвенційних делеґатів на нові національні подвиги і здобутки. Подбаймо ж усі ми про те, щоб цей дух панував також на нашій черговій, 24-ій Конвенції. Виберімось на неї не з порожніми руками і не з нарікаваннями на важкі часи, але з повними руками і з глибокою вірою в живучість Української Громади на американській землі, в живучість її найбільшої і найстаршої установи: Українського Народного Союзу!

На початку цього нового року проголошуємо нашу чотиромісячну Конвенційну кампанію для збільшення членства УНСоюзу і закликаємо докласти найбільших старань до того, щоб впродовж цих місяців здобути для УНСоюзу нових півтори тисячі членів. Придбавши нових членів УНСоюзові, Ви здобуте, крім великої вдячности за труд і заслуги перед нашою громадою, усі ті матеріяльні користі, які були призначені за здобуття членів під час передконвенційної кампанії впродовж 1957 року, а саме — збільшену грошову винагороду та право на однотижневий безплатний побут на нашій чудовій „Союзівці". Справоздання з висліду цієї нової кампанії будуть подавані, як і в минулому, на сторінках „Свободи", зокрема, в „Трибуні УНСоюзу", а крім цього особи, заслужені в цій, як і попередній кампанії, дістануть окреме публічне признання і відзначення на самій Конвенції, під час святочного конвенційного бенкету.

Головний Уряд УНСоюзу не визначає ніяких обов'язкових квот для Відділів і їх урядовців. Замість визначення квот та відклику до Вашого обов'язку, звертаємося до Вас усіх, а передусім, до Вас, Урядовці Відділів УНСоюзу, з закликом приготовити у формі придбання нових членів — подарунок нашій 24-ій Конвенції. Самі, по своїй совісті і по своїм силам, визначіть собі квоту і старайтеся її виконати повністю. Нехай не пройде ані одного дня, ані одного тижня впродовж чергових чотирьох місяців цієї конвенційної кампанії, які видатно не збільшили б чисельний стан УНСоюзу і помножили б той конвенційний дарунок, який рішатиме не тільки про число членів УНСоюзу в часі Конвенції, але й про дух, що панувати на Конвенції і в чотиролітті після неї.

СОЮЗОВЦІ! ВСІХ ВАС ЗАКЛИКАЄМО СКЛАСТИ СВІЙ ЩЕДРИЙ ДАРУНОК 24-ій КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ПРИДБАННЯМ ЙОМУ НОВИХ ІДЕЙНИХ ЧЛЕНІВ!

УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ І КАНАДИ! ВСІХ ВАС ЗАКЛИКАЄМО І ЗАПРОШУЄМО СТАТИ ЧЛЕНАМИ УНСОЮЗУ І З ЙОГО НАЙБІЛЬШОЮ ГРОМАДОЮ ПОЦЕЙБІЧ ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ ПРЯМУВАТИ ДО ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ!

КЛИЧЕМ ЧОТИРЬОХ МІСЯЦІВ НОВОГО, 1958 РОКУ НЕХАЙ СТАНЕ:

ГОТУЄМО ДАРУНОК 24 КОНВЕНЦІЇ УНСОЮЗУ!

Головний Уряд Українського Народного Союзу:
Головний Екзекутивний Комітет: **Дмитро Галичин** — гол. предсідник; **Михайло Піздиак і Ґеновефа Жеребняк** — заст. гол. предсідника; **Роман Слободян** — гол. касир.
Головна Контрольна Комісія: **д-р Володимир Ґалан** — голова; **Степан Куропась** — заст. голови; **Іван В. Іванчук** — секретар; **Петро Кучма і Володимир Коссар** — члени. Головна Рада: **Дмитро Шмаґала, Іван Кокольський, Анна Чопик, Марія Демидчук, Андрій Джула, Тарас Шпікула, д-р Ярослав Падох, Василь Гуссар, Володимир Дідик, Микола Давискиба, Олена Штогрин.**

Пригадують про обов'язок реєстрації усіх не-громадян ЗДА

Служба Іміґрації та Натуралізації при Департаменті Справедливости пригадує, що на протязі січня, найдалі до 31-го, всі не-громадяни ЗДА зобов'язані виповнити відповідні формулярі і скласти їх на руки урядовця в найближчому поштовому уряді. Зобов'язані до цієї реєстрації всі ті, що живуть на території ЗДА і не стали ще громадянами ЗДА. Потрібні для реєстрації формулярі можна дістати в кожному поштовому уряді, куди і треба їх віддати після точного виповнення, зокрема, подання своєї адреси. За дітей до 14 років мають виповнити і підписати формуляр їхні батьки або законні опікуни. Звільнені від цього обов'язку є тільки особи в дипломатичній службі або закордонні репрезентанти ОН. За невиконання встановленого законом обов'язку реєстрації загрожує кара, почавши від грошової гривни аж до депортації включно. У зв'язку із цією пригадкою Служба Іміґрації та Натуралізації подає теж до відома, що її бюра подають на бажання всі потрібні для іміґрантів — зокрема в справі натуралізації — інформації.

НОВОРІЧНІ ПОБАЖАННЯ З МОСКВИ: „СПІВІСНУВАННЯ"

Москва. — Климентій Ворошилов, як голова Верховного Совєту, Нікіта Хрущов, перший секретар компартії, і Ніколай Булґанін, совєтський прем'єр, вислали президентові Айзенґаверові спільну телеграму, в якій „від народів Совєтського Союзу і від себе особисто" висловлюють американському президентові і народові новорічні бажання. „Висловлюємо надію — кажеться в тій большевицькій телеграмі, — що цей новий рік буде роком скріплення приязни і співпраці між народами Совєтського Союзу і З'єдинених Держав Америки, роком, в якому великі принципи мирної коекзистенції, добуваючи щораз більшого міжнародного визнання, стануть базою для взаємовідносин між нашими країнами. Присвячуючи нашу активність задля осягнення цієї благородної цілі, бажаємо висловити наше тверде переконання, що з'єднюючи силу наших держав з іншими країнами, існує можливість зреалізування великої завітньої мрії людства: — створити такі умовини, в яких народи могли б жити визволені від страху за свою майбутність і за майбутність прийдешних ґенерацій". — Цю совєтську депешу передано президентові Айзенгаверові напередодні Нового Року. Відповідь Президента, вистилізована у порозумінні з державним департаментом, звучала буквально так: „Іменем американського народу віддячуюсь за бажання Ваші, прем'єра Булґаніна і пана Хрущова. Сподіваюсь, що народи Совєтського Союзу в оцьому новому році будуть втішатись миром і тими основами достатнішого життя, до яких змагає все людство. Глибоко вірю, що Новий Рік принесе сильніше і краще зрозуміння між громадянами Совєтського Союзу й американським народом, як також між іншими народами. Можете бути певні, що уряд З'єдинених Держав вживатиме всіх зусиль для цієї цілі."

За пресовими коментарями, обмін цими новорічними депешами не переступає традиційного куртуазійного звичаю, а зокрема відповідь президента Айзенгавера не означає ніякої зміни офіційного становища уряду ЗДА, який противиться новій конференції „на вершинах" з Совєтським Союзом. — Зрештою, в усіх країнах світу монархи, президенти чи прем'єри оприлюднили новорічні звернення. Англійська королева дістала за підписами Ворошилова, Булґаніна і Хрущова привітальну депешу в трьох рядках. Вона й відповіла одним коротким реченням подяки.

Англія проти конференції з Совєтами „на вершинах"

Лондон. — Англійський уряд, нараджуючись над відповіддю на останню ноту совєтського прем'єра Булґаніна, прийшов до переконання, що нема чого взагалі стрічатися з большевицькими міністрами, поки не переконано, чи Москва справді бажає собі будь-якого замирення. Зокрема, англійський уряд висловився проти пропонованої Булґаніним та рекомендованої англійськими соціялістами нової конференції „на вершинах", себто зустрічі західніх і совєтського прем'єрів. Англійці вважають, що невдача не тільки конференції „на вершинах", але й конференція міністрів закордонних справ значно погіршила б теперішню міжнародню ситуацію і тому краще не відбувати ніякої конференції, ніж відбути конференцію, що закінчилась би фіяском. Англійський уряд покликується м. ін. на досвід з невдачею осінньої конференції міністрів закорконних справ у Женеві 1955 року, що її погані наслідки слідні по нинішній день. Тому англійський уряд рішив поставити кілька дуже конкретних запитів Булґанінові в різних конкретних міжнародних справах. Англійські урядові кола схиляються до погляду, що мірилом „доброї волі" большевиків було б перерішення ними їх постанови про бойкотування дальших переговорів про міжнародне роззброєння. Проєкт англійської урядової відповіди буде переданий до відома і для узгіднення постійній Раді НАТО в Парижі. В усякому разі — коментують газети — англійський уряд не хоче дати Москві ще одної нагоди для використання для совєтської пропаґанди.

Архітект Іван Жуковський переобраний на голову Товариства Українських Інженерів

Ню Йорк. — В суботу 28-го грудня 1957 Товариство Українських Інженерів Америки відбуло свої річні загальні збори. Участь у зборах взяло понад 60 інженерів, що були більшістю з метрополітальної округи Ню Йорку. Предсідником зборів був делеґат з Клівленду інж. М. Курах і його заступником почесний член т-ва інж. В. Рижевський. Секретарювали інженери М. Терець та Л. Добрянський. Після звіту з дотеперішньої діяльности, поданого головою т-ва інж.-архітектом І. Жуковським, та звіту інж. Волчука з переведеної контролі в діловодстві і касі т-ва, як теж короткої дискусії збори уділили абсолюторію уступаючій управі. З-черги голова номінаційної комісії, що перевела — за новим статутом товариства — письмові вибори нової управи та інших керівних органів т-ва на 1958 рік, інж. Р. Білинський, проголосив вислід цих виборів, а саме: На голову т-ва обрано знову інж.-арх. І. Жуковського. До управи ввійшли інженери: Ю. Артимишин, І. Гордіюк, В. Захарків, О. Кльован, Р. Кобринський, Ірина Колтунюк і Д. Бромса; до контрольної комісії: Р. Волчук, Б. Лотоцький де Веліґост, Л. Пахолюк, С. Хариш і М. Шуль; до товариського суду: М. Букосмський, О. Гладишовський, О. Семчишин, С. Тим'як та С. Филипович; та до комісії Фонду Допомоги і Праці П. Біласюк, А. Волосенко та Я. Щука. В дальшому ухвалено бюджет т-ва на 1958 рік, і вирішено відбути в Ню Йорку другий з'їзд інженерів північної Америки. З привітами для Зборів і товариства виступали особисто: від Канадійського НТШ та від Українського Технічного Товариства в Канаді — їх президент, проф. інж. Є. Вертипорох; від УККА та від Українського Інституту Америки б. міністер Ю. Ревай та інші. Президенти обох цих установ п. Д. Галичин і п. П. Джус прибули згодом на ці збори особисто. Оваційно вітали збори проф. В. Кубійовича та д-ра А. Фіґоля, що приїхали з Европи і відбувають поїздку по Канаді та ЗДА в справі Енциклопедії Українознавства.

Після зборів архітект О. Повстенко з Вашинґтону, автор праці про Софійський Собор, дав доповідь, ілюстровану великою кількістю кольорових діяпозитивів, на тему „Архітектура Києва в минулому і тепер".

АЛЬБАНСЬКІ КОМУНІСТИ ПЕРЕЛОВИЛИ АНГЛІЙСЬКИЙ ЛІТАК

Лондон. — Два альбанські воєнні літаки присилували в середу 1 січня ц. р. англійський вантажний літак приземлитись на альбанське летовище б. Вальони, за 70 миль від столиці тієї маленької сателітної держави, Тірани. Англійський чотиромоторовий „Даґлес Скаймастер", власність англійської торговельної летунської компанії, летів з Діссельдорфу в Західній Німеччині, до Сінґапуру в південно-східній Азії з транспортом машин і летунських частин. Ніяких пасажирів там не було, а тільки члени залоги і стевардеса. Альбанські власті повідомили, що англійський літак „порушив суверенний повітряний простір Альбанії". За альбанським повідомленням — всі члени залоги здорові, а літак взято „для перевірки вантажу". — Між Альбанією і Англією нема дипломатичних взаємин, бо Англія зірвала їх після того, як комуністична Альбанія замінувала протоку біля острова Корфу, внаслідок чого два англійські воєнні кораблі зазнали важкого пошкодження. Альбанія відмовилась була від заплати відшкодування у висоті 3,200,000 долярів, а альбанські батерії острілювали англійські кораблі. Це сталося зараз після закінчення останньої війни. Французьке посольство в Тірані заступає інтереси Англії. Воно негайно заклало протест проти перехоплення англійського торговельного літака. Альбанія є найвірнішим і найслухнянішим московським сателітом з усіх інших комуністичних країн, дармащо совєтська допомога не рятує альбанського населення від нужди та не зменшує високого відсотку тамошних неграмотних. За твердженням італійської радарної стації в Отранто, на південь від Бріндізі, більш-менше напроти Вальони почерез Адрійське море, цей інцидент стався в год. 10.35 перед пол. серед гарної погоди і далекої видности. Італійські радіостації перехопили повідомлення англійського пільота про те, що альбанські літаки примушують його приземлюватись.

ЗДА передадуть Франції пляни атомового підводного човна

Париж. — З'єдинені Держави звернулись були до всіх своїх союзників з готовістю поінформувати їх про можливості застосування атомової енергії для підводних човнів і інших військових цілей. Однак на цю пропозицію негайно відгукнулась тільки Франція, виявивши велике зацікавлення пальним, що його осягнено в ЗДА з урану саме для підводних човнів. Таку енергію добуто покищо тільки в ЗДА, Англії і СССР. Американські власті готові передати французькій владі всі потрібні рисунки й хемічні формули, потрібні для продукції такого підводного човна. Однак раніше потрібна для цього згода Конгресу з уваги на закон, який забороняє передавати будь-якій чужій державі атомові відомості, вартісні для військових цілей. Президент Айзенгавер наполягатиме на зміну того закону з уваги на змінену ситуацію: Совєти знають вже тепер всі ці атомові тайни, викравши їх або самі прослідивши, а військове плянування НАТО вимагає озброєння союзників Америки також атомовою зброєю. У цій справі існує вже домовлення між Англією і ЗДА і про це була мова на останньому Паризькому з'їзді країн НАТО.

Військова революта у Венесуелі, летуни атакують Каракас

Каракас. — На летунській базі в Маракай, розташованій 50 миль на захід від столиці Венесуелі Каракасу, почалася протиурядова військова револьта. Збунтовані летуни зробили кілька налетів на столицю, де їх зустріла вогнем протилетунська артилерія. Під час одного з налетів був зістрілений один турбомоторовий літак. За деякими повідомленнями спроби військової револьти виникли теж і в Каракасі, але їх там негайно здушено. Венесуельський уряд, очолюваний президентом ген. Маркосом Перезом Хіменезом, вислав військо проти збунтованих летунів і вимагає їх безумовної капітуляції. Збунтовані летуни, до яких мали приєднатися теж і вояки воєнної фльоти, вимагають із свого боку капітуляції й уступлення уряду. В урядовому комунікаті названо виниклу револьту місцевим збройним виступом, без більшого значення, але ніяких подробиць про неї не подано. Уряд сподівається зліквідувати вже найближчим часом виниклу військову ребелію. Генерал Хіменез став президентом Венесуелі тому два і пів тижня після виборів, до яких не допущено ніяких опозиційних кандидатів.

У СВІТІ

● **У Туреччині** уряд перевів 381 голосом проти 170 закон, за яким звужено права парламенту. Тільки протягом одної години, кожної п'ятниці, вільно буде послам ставити запити урядові у щонайвище 5-хвилинних промовах. Уряд має право, не подаючи причини, не відповідати на критичні завваги послів. За образу уряду посол може бути виключений з 12-ох засідань. Пресі заборонено звітувати про дебати в парляменті, в яких критиковано уряд.

● **В Гонґ Конґу**, єдиній ще британській „коронній колонії" на Далекому Сході, під самим боком комуністичного Китаю, 30,000 осіб, здебільша китайців, прощалися з англійським губернатором сером Александром Ґрантгемом, який протягом понад 10-річного перебування на тому становищі, здобув собі велику популярність. Він одружений з американкою і виїхав на якийсь час до ЗДА, після чого вернеться до Англії.

● **Комуно-чеський** міністер освіти проголосив нову „чистку" вчительського персоналу від усіх тих осіб, „які не всилі зрозуміти дух нової шкільної системи". Комуно-чеські газети твердять, що жертвою цієї чистки впадуть численні вчителі, які мають звільнити місця для молодих комуністів, що скінчили високі школи вже за комуністичного режиму.

● **У Римі** невідомі злочинці за тиждень перед Різдвом, украли з віллі американського амбасадора Джеймса Целлербаха самоцвіти його дружини вартости 30,000 дол. Целлербах каліфорнійський мільйонер. Він є наступником амбасадорки Клер Бут Люс, що здобула собі була широку популярність серед італійців.

● **Голова еспанської держави** ген. Франсіско Франко розв'язав мавританську ґвардію — військове з'єднання, що складалося виключно з арабських маврів і створене було в кінці 15-го сторіччя, коли скінчилась окупація Піренейського півострова арабами. Мавританська ґвардія виконувала службу почесної сторожі і нараховувала 600 льояльних еспанському урядові арабів. Розв'язання цієї формації стоїть у зв'язку з зростанням антиарабських настроїв в Еспанії внаслідок наступу арабських партизанів проти останньої еспанської посілости на північно - африканському побережжі, Іфні. Всіх еспанських маврів віддіслано до Мароккo, а залишитись дозволено тільки тим, що одружені з еспанками.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

КРИТИЧНІ ГОЛОСИ І ЇХ НАСЛІДКИ

Під кінець 1957-го року американське громадянство зазнало дві прикрі несподіванки, одна з яких — політичного характеру, друга — економічного.

У часописах появилась вістка, що так звана Комісія Гейтера склала Президентові звідомлення, яке буцімто в темних барвах з'ясовує оборонний стан країни. З деяких газетних вісток про цей „рапорт Гейтера" виходило б, що допущено в ньому можливість страшних втрат країни в разі несподіваного совєтського нападу на неї. Зокрема, звернено там увагу на поступ у розвитку совєтської ракетної зброї і відставання Америки на цьому полі і на пропорційно швидкий розвиток совєтського промислу. За газетними інформаціями, щоб піти назустріч порадам Комісії Гейтера, треба б збільшити американський бюджет кругло на 20 більйонів долярів.

Але властиво ніхто нічого певного не знає про цей „рапорт Гейтера". Його назва взята від прізвища Г. Рована Гейтера, адвоката з Сан Франсіско і голови вірчої ради Фундації Форда, що очолює спеціяльну Комісію, покликану до життя през. Айзенгавером вліті ц. р. для дослідження оборонного стану країни. До цієї Комісії належить 10 видатних американських промисловців, учених, фінансистів і військовиків. Вона розпоряджала всіми офіційними даними. Але весь той її „рапорт" строго засекречений. Тому й усі газетні вістки про нього полягають здебільша на чутках і власних здогадах. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті рішуче спростував, начебто „рапорт Гейтера" оцінює збройні сили ЗДА нижче від збройних сил Совєтського Союзу. „Правда цілком протилежна", — заявив він. Проте, озвалися вже голоси, які заповідають, що на найближчій сесії Конгресу будуть домагатися точних даних про ті занедбання, що про них говорить Комісія Гейтера, не тільки, щоб їх ствердити, але й — направити.

Другою прикрою несподіванкою стало раптове погіршення у господарстві країни. Заклики уряду, зокрема, самого Президента, до населення — бути обережнішими у закупах та видатках, щоб не збільшувати ними небезпеки інфляції, дали такий наслідок, що передріздвяні обороти вийшли куди меншими в порівнянні з минулорічними. Сотні фабрик, між ними Форда й Крайслера, перед Різдвом на два-три тижні звільнили з праці робітників. Багато замовлень відкликано, виконання інших сповільнено. Обороти на біржі значно послабли із знижковою тенденцією. Уряд повів негайну протиакцію, збільшивши замовлення та знизивши дисконт у федеральних банках для облегшення кредиту.

Проте, як це кожний сам може щоденно стверджувати, в широкому американському громадянстві нема проявів якогось глибшого занепокоєння, а вже й мови не може бути про будь-яку паніку. І це — доказ розуму і здорового інстинкту американських мас. Американський нарід переживав не тільки перемоги, але й поразки, не тільки світлі періоди коньюнктури, але й періоди господарської знижки. Він знає, що Америка — країна невичерпних потенціяльних можливостей: природних джерел, технічного розвитку, промислового виробництва, сільсько-господарських скарбів і понад усе — людської енергії. І він має довір'я до себе і до свого проводу. Він знає, що провід може помилятися, але що при американській системі правління всі помилки можна швидко публічно з'ясувати й направити. Не за большевицькими зразками „чисток" і вимушеного каяття, а демократичним способом — дискусією, аналізою, конструктивними висновками і збірним зусиллям.

І таке станеться в обох наведених випадках. Рапорт Гейтера є тепер предметом строгого аналізування фахівцями. Самі їх прізвища є гарантією, що їхні правильні заввага не підуть до коша. Економічна знижка є цілком нормальним явищем в усіх країнах із довгими роками коньюнктури і добробуту: це явища проминальні і всі фахівці заповідають нову зникшу від пізньої весни 1958 року. З'єдинені Держави все ще є наймогутнішою країною у світі як своєю збройною силою, так і економікою. Самий факт, що покликана Президентом Комісія авторитетних осіб порекомендувала збільшення коштів і трудів для піднесення оборонної сили країни, і що публічно дебатується над її економічним станом — є доказом здоров'я державної системи, а конструктивна критика і праця є дійсною запорукою безпеки й добробуту.

ЯК ДОВГО МОЖЕ ТРИВАТИ ЕКОНОМІЧНА ЗНИЖКА?

Майже щодня читаємо в часописах або чуємо в радіо чи телевізії, що таке чи інше підприємство звільнило з праці якесь число робітників і тим самим поглибило ту економічну знижку, яка появилася в 1957 році і мала б закінчитися десь у половині 1958-го року, або трохи пізніше. Економічна знижка цікавить не тільки політиків, економістів та уряд, але й всіх американських громадян, які добре знають, що жити з фонду для безробітних — це значить обнизити свою життьову стопу і одночасно забути про зростання ощадностей в банках.

Передбачати майбутній стан економіки країни, — рисковне діло. На економіку впливає стільки наперед невідомих і непередбачених факторів, що з науковою точністю ніколи не можна сказати, яка буде вона через рік чи через два роки. Якби за два-три місяці, внаслідок московської імперіялістичної експансії, політична ситуація в світі загострилась або якби почалася десь „мала війна" (як це було в 1950 році в Кореї), то це мало б великий вплив на економіку ЗДА. Але подібні факти можуть „передбачати" тільки ворожбити.

Все ж таки економісти, які працюють у підприємствах, дораджують своїм корпораціям, як вони мають плянувати продукцію. Власники підприємств слухають їх порад, і часто зле на цьому виходять, бо їхні дорадники беруть до уваги кожночасні економічні тенденції і не раховують з тими невідомими.

Наприкінці 1956-го і на початку 1957-го року майже всі економісти передбачали, що 1957 рік буде добрим роком щодо економіки, бо господарство ЗДА впродовж попередніх двох років зростало. Але їхні передбачення виявилися неправильні, бо вже в перших місяцях 1957 року почалася економічна знижка, яка триває й досі.

Деякі економісти твердили, що теорія економічних циклів тепер вже не діє, і наводили приклад ЗДА, де економіка під час президентури Айзенгавера з кожним роком збільшувалась. Але тепер і вони мусять признати, що завжди після довшої економічної знижки, коли товарів буває випродуковано забагато і населення неспроможне їх розкупити, настає застій в продукції.

Кожна економічна знижка мусить зліквідувати надпродукцію, яка її попереджує. Але це не значить, що кожна економічна депресія має ті самі причини. Після першої світової війни випродукувано було в цій країні забагато товарів, і це в роках 1920-1921, спричинило депресію, коли то численні наші імігранти, внаслідок безробіття, мусіли залишити ЗДА і вертатися на українські землі. Також у 1927-1929 роках інфляція валюти викликала велику депресію, яку ще й нині пам'ятають старші читачі „Свободи". Економічні знижки в останніх роках спричинені були надпродукцією товарів. Як бачимо, депресії чи економічні знижки регулюють продукцію в тих державах, де економіка стоїть на засаді вільної конкуренції і не регулюється державою. Економічні знижки — це недуги господарства, після яких економіка оздоровлюється і йде до нових успіхів.

Економіст пресового концерну „Скріпса Говарда", Лоренс Фертіґ, пробує передбачити тривалість теперішньої господарської знижки на основі порівняння з попередніми господарськими знижками, хоч причини їх не завжди були однакові.

Крайове Бюро Економічних Досліджень, яке є найбільшим спеціялістом у справі економічних циклів, ствердило, що впродовж 100-річчя (1854-1954) було в ЗДА 24 економічні знижки. Індекс продукції досягнув був у грудні 1956 року до 147, але в січні 1957 року почав зменшуватися і в листопаді 1957 року дійшов до 139. З цього виходить, що теперішня економічна знижка почалася вже в січні 1957 року.

Як довго тривали попередні знижки? На 24 економічні затримки половина з них, тобто 12, зростали впродовж 18 місяців, а 20 закінчилися протягом двох років. Це значить, що якби теперішня затримка йшла за першою схемою, то вона повинна була б скінчитися уже в червні 1958 року, а якби за другою, то триватиме аж до кінця 1958 року. Американський Інститут Економічних Досліджень, ствердив, що теперішня економічна затримка нічим не нагадує попередніх чотирьох депресій, які тривали від 32-ох до 65-ох місяців (в тому числі й велика депресія 1929-1933). Легкий перебіг теперішньої господарської затримки в її першому році дозволяє передбачати, що вона — при відповідній фінансовій політиці уряду — може закінчитися вже в половині 1958 року.

Тепер ще невідомо, на скільки будуть збільшені видатки на оборону в цьому фінансовому році, який закінчується 30-го червня 1958 року. Якщо Конгрес ухвалить видатки на допомогу шкільництву на більйонові суми, то й це може мати вплив на економіку країни.

В кожному разі, всі познаки вказують на те, що турботи, які дошкуляють економістам, повинні закінчитися вже в 1958 році, і що нинішня економічна затримка не буде дуже дошкульною для населення цієї країни.

ТИ МЕНЕ ПЕСТИШ...

Ти мене пестиш ніжно,
Пахнуть геранню буки,
Очі, як море в бурю,
Стільки в них щастя, муки.

Очі питають: любиш?
Руки вертають в казку...
Тільки ж душа не може
Відповісти на ласку.

Може вона стомилась?
Може, вона дрімає?
Серце за чимсь сумує,
Серце чогось чекає.

Знову згадались очі
Сині, з веселим блиском,
Знову згадались руки —
Пахли вони любистком.

ЮРІЙ МУШКЕТИК

НАУКА ПІД ЧОБОТОМ ЦЕНЗОРІВ

У яких нестерпних, небувалих у світі навіть в час найтяжчих духових переслідувань, умовах мусять працювати совєтські вчені й науковці — доказує чи не найкраще справа професора Львівського університету ім. Івана Франка М. Пархоменка, засудженого совєтськими цензорами і примушеного каятись за те тільки, що він — керуючись вимогами наукової правди і справедливости — не хотів визнати наявного фальсифікату твором Івана Франка. Історія цього затискування хоч трохи свобідного наукового досліду і думки така характеристична для совєтсько-комуністичного режиму, що її варто зберегти у людській пам'яті, як приклад того, до чого доводить культуру і науку комуністична диктатура.

У 13-ий том останнього 20-томового підсовєтського видання вибраних творів Івана Франка видавці його влучили вірш „Папі в альбом", створений буцімто Франком 26-го травня 1916 року, значить за два дні перед смертю, і подиктований нібито великим поетом його тодішньому секретареві, молодому студентові Мар'янові Колодієві. Авторство цього вірша приписали Франкові офіційні підсовєтські редактори на підставі цілком фантастичних „ревеляцій" згаданого Мар'яна Колодія, переданих ними совєтському кореспондентові Олександрові Гуторовичові (справжнє прізвище Гуторов!) під час прочищування Львова від німців, і надрукованих потім у львівському журналі „Жовтень" (ч. 11 за листопад 1956, стор. 70-74) в формі спогадів п. з. „Останній травень в житті Івана Франка".

Згідно з надрукованими спогадами Колодія, що з 1914-1916 роках був особистим секретарем Івана Франка, а потім вчителював у Західній Україні, Іван Франко, уже смертельно хворий, від 2-го травня до дня своєї смерти, 28-го травня 1916 року нічого більше не робив, як тільки виголошував „тиради" проти римських пап, митрополита Шептицького, священиків і т. д. І все те робив не під час зустрічей із видатними громадянами, що в ті дні його відвідували, але в розмовах із молодим своїм секретарем — студентом Колодієм. З його ревеляцій виходить, що Франко за два дні перед смертю, „сівши лютий на ліжку" майже проклинав Целіну Зигмунтовську, що була колись його любов'ю, за те, що вона сміла привести до нього польського духовника і вимагала, щоб висповідався. Що більше, Франко після цього інциденту, розлютований докраю, нібито подиктував цьому ж Колодієві цілу поему „Папі в альбом", над якою працював цілих чотири години, і потім наказав Колодієві переписати її начисто, всі оригінали спалити, а попіл... викинути через вікно. Переписану Колодієм копію поет начебто підписав власною рукою, позначивши дату 26 травня 1916", і сховав у свою бібліотечну шафу під якусь книжку, звідки цей рукопис добув уночі потаємці Колодій і переписав для себе „на пам'ятку" і звідси ця „поема після смерті поета пропала". Копія її мала зберегтися тільки в Колодія і з відпису, переданого ним совєтському воєнному кореспондентові Гуторову передруковано цю „поему", як Франкову, в різних совєтських виданнях.

Розповідь Колодія про „останній травень у житті Франка" така наявно фантастична, що їй не пойняв би віри ніякий поважний науковець, а тим більше не трактував би її як доказовий матеріял для авторства Франка. Тому й проф. М. Порхоменко, завідувач катедри російської літератури в Львівському університеті ім. Івана Франка, виступаючи 12-го вересня 1956 р. на заключному засіданні наукової сесії цього університету із промовою, ствердив у ній, згідно з своїм науковим переконанням, що у 20-томовому виданні творів Івана Франка допущена фальсифікація і що такою фальсифікацією є твір Івана Франка „Папі в альбом", включений безпідставно з вини редактора О. І. Білецького у 13-ий том, хоч немає ніяких наукових підстав приписувати цей твір Іванові Франкові. Цю свою заяву проф. Пархоменко повторив потім і в своїй друкованій у совєтській пресі рецензії на згаданий том Франкових творів.

З приводу цього сміливого, як на совєтські умовини, виступу знялася ціла буря збоку совєтських поплентачів та цензорів, і вони зорганізували проти проф. Пархоменка справжній похід, включно з цькуванням, доносами та вимогами каяття. Цей похід очолила група совєтських науковців і публіцистів у складі: Я. Білоштана, — доцента, А. Брагінця — доцента, О. Мазуркевича — кандидата філологічних наук, Ю. Мельничука — письменника і редактора „Жовтня", О. Мороза — доцента, Григорія Нудьги — кандидата філологічних наук і Д. Павличка — поета. Не маючи можливости відповісти самим „науково" на виступ проф. Пархоменка, вони змобілізували для цього чеського літературознавця д-ра М. Нервлі, щоб той став „на захист" приписуваного Франкові авторства вірша „Папі в альбом". Д-р Нервлі передане йому львівськими доцентами, кандидатами наук і редакторами „соцзамовлення" виконав на двісті процентів, бо в трактаті, надісланому ним листовно, заявив, що „Твір „Папі в альбом" читав з немалим зворушенням, і ще влітку 1956 року, значить перед опублікуванням „спогадів" Колодія, визнав „авторство цієї політичної поеми" за Франком. Цю статтю д-ра Нервлі з покликуванням на такі „авторитети", як Гуторов і Колодій, передрукували згадані вище білоштани, мельничуки та й нудьги в своїй погромницькій відповіді проф. Пархоменкові у „Жовтні" (книжка 4-та за квітень 1957 р.) п. н. „На захист атеїстичної спадщини геніяльного сина народу", обвинувачуючи його, що він проф. Пархоменко, своїм виступом проти вміщення фальсифікатів у збірному виданні творів Франка „об'єктивно ллє воду на млинове колесо ворогів".

Вслід за надрукуванням цієї статті поведено проти проф. Пархоменка дискримінаційну кампанію і в самому університеті, яка завершилася покищо майже справжньою судовою розправою на засіданні вченої ради філологічного факультету цього університету 10-го вересня ц. р. З обвинуваченням проти проф. Пархоменка виступив голова згаданої „вченої ради" доцент В. Лесик, який „піддав критиці самовпевнений і нетактовний виступ М. Пархоменка" в справі авторства твору „Папі в альбом". Проф. Пархоменко спочатку пробував оборонятися, стверджуючи, що він особисто бачив, як приписувану Франкові поему писав сам Колодій у 1946 році, але проти нього виступили „одностайним фронтом" різні доценти й кандидати філологічних наук О. Мороз, А. Халімончук, Г. Нудьга, Я. Шуст і В. Дмитрук та з „партійною критикою" доценти А. Брагінець, Ф. Неборячок, Я. Білоштан, І. Вишневський, В. Воробйов, редактор „Жовтня" Ю. Мельничук та ін. Пробував підтримувати позицію Пархоменка тільки один-одинокий доцент А. Чичерин, але його доводи, як пише „Жовтень" (за жовтень 1957), „викликали у присутніх загальне незадоволення". В результаті переведеного „вченою радою" розгляду справи проф. Пархоменко був примушений покаятися і визнати свій виступ „недоречним і помилковим". Але й цього було мало совєтським затискувачам і цензорам. Вимігши каяття від Пархоменка, вони прийняли „рішення", в якому засуджено його — „ухил" від „партійної принциповости" і його „повну неспроможність науково аргументувати свою концепцію".

Таким, покищо, — бо треба сподіватися, що за цим прийдуть деякі наслідки „іншого" характеру — розгромом закінчилася спроба совєтського науковця виступити проти наявних фальсифікатів у совєтській науці й обстоювати думку, протилежну до „принципових позицій" комуністичної партії.

О. Р.

ЩО ДУМАЄ ФРАНЦУЗЬКА МОЛОДЬ

Париж. — Нарікання на молодь, на те, що вона нічим серйозним ні цікавиться, що серед неї шириться неморальність, що вона „зовсім не така, як ми були свого часу", — настільки в моді, що в цьому потоці жалів губиться сама проблема, і властиво мало хто поцікавився ґрунтовно молоддю настільки, щоб міг з певністю сказати — що ж вона насправді думає?

Відповісти на це питання — не легко. Але сьогодні є способи здобути собі якийсь перекрій думок поколінь, як є способи досліджувати думку того чи іншого прошарку або й цілого суспільства. Французький тижневик „Експрес" зarisикував провести дослідження над французькою молоддю. А краще сказати над молодшими річниками, людьми, що мають сьогодні 18-30 років, тобто тими, яких частина уже завтра займе провідні становища в усіх ділянках народу.

Тижневик фінансував це дослідження, а проводив його Французький Інститут Публічної Опінії. Розіслано кілька мільйонів анкетних листків і розподілено їх так, щоб охоплені кола були відбиткою всього укладу суспільства. Приблизно 8 мільйонів цієї молоді в широкому значенні слова становлять: чоловіки — 44% робітників, 14% селян, 9% сільсько господарські робітники, 14% урядовці й середні фахові кадри, 9% комерсанти, промислові кадри й вільні професії, 10% учні, студенти й люди без професії; жінки — 46% без професії, 19% робітниці, 15% урядники, 11% селянки, учні й інші 9%.

Коли йде про родинний стан, то цей прошарок французької нації розподіляється так: одружені й мають діти — 36%, одружені без дітей — 11%, неодружені — 53%.

Запитник був дуже широкий і питання в основному поділялися на дві групи 1. особисте життя, 2. політичні й соціяльні справи.

Відповіді мільйонів людей показують, що в основному ті, хто нарікає на неморальність і індеферентність молоді — не мають рації. Як не мають рації й ті, хто твердить: молодь не знає, чого хоче, пересичена всім і не має ніяких бажань, бо нудиться в своїй пустоті.

На питання „Чи почуваєте себе щасливим", 24 відс. відповіли, що дуже щасливі, 61 відс. — доволі щасливі, 14 в. — не зовсім щасливі. Не правда також, що любов у молоді підмінена прозаїчним шуканням сексуального вдоволення, як твердять деякі „критики" 48 відс. відповіли, що любов для них має велике значення, 32 відс. — що доволі велике, лише 5 відс. заявило, що любов не має ніякого значення. Якщо взяти до уваги, що у 18 років дається відповіді засадничо „гіркі", то вислід запиту дуже потішаючий.

Ще цікавіше випали відповіді на питання: „Чи подружню вірність і взагалі вірність в любові вважаєте основною справою?" — 91 відс. відповіло, що так, лише 5 відс. вважає, що вірність не має ніякого значення в житті.

Відповіді на питання щодо матеріяльної сторінки життя характеризують з одного боку французьку психіку, а з другого — життєві умовини. Коли 42 відс. відповідає, що найбільше в побуті відчувають брак відпустки, то це відповідь, яка випливає з французького бажання якнайбільше відпочивати, бо у Франції кожен робітник має 3 тижні платної відпустки, а студіююча молодь — ще більше.

Але далі йдуть відповіді, які характеризують побутові умовини у Франції: 39 відс. відчувають брак власних засобів транспорту (авто, мотоцикл), 35 відс. — брак розваг (люди з провінції), 33 в. брак хатнього устаткування (машини до прання, фріджідери і т. п.), 27 відс. — брак помешкання, 22 відс. брак меблів, 18 відс. брак підповідного одягу і лише 2 відс. — брак віповідного харчування. Недарма Франція належить до країн, де населення найкраще харчується.

Ці відповіді типові для молоді, бо брак помешкань і устаткування у Франції дуже великий і, коли більше молодих людей хотіли б мати авта, як машину до прання, то це тільки тому, що вони — молоді, а не тому, що ті машини й помешкання мають. Молодь вибирає авто чи мотоцикл перед машиною і фріджідером, а про помешкання часом і не згадує, настільки воно для багатьох недосяжне.

Отже, коли мова про першу частину питань, то вони виказують переконливо, що молодь в засаді здорова, нормальна й, мабуть, нічим не різниться від попереднього покоління. Сама вона вважає

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ф. Мелешко

РІЗДВО 1919 РОКУ

(Із споминів)

(1)

Зимовий Похід, що розпочався 6-го грудня 1919 року із містечка Любаря, з приходом морозних днів поволі почав скріплюватися. Вози, коні й піші козаки перестали тонути в невилазних осінніх болотах. Хворих на тиф бідолах або розтрусили по селах, або вони видужували на возах. Серед них був і автор цих рядків.

Отож уже перед Різдвом учасники походу підбадьорились. Чим далі заглиблювались ми в рідні землі, тим гостинніше приймали нас наші люди. До 23 грудня я вже настільки видужав по довготривалому „поворотнякові", що міг починати діяти. Ще мабуть у тифозній гарячці я все домовлявся з заступником командира походу, полк. Юрком Тютюнником, про те, що одного якогось дня маю відірватися від загального походу і піти вперед, в запілля денікінців.

Такий момент настав 23-го грудня. Тоді наш похід зупинився на різдвяний відпочинок у містечку Дубовому та околичних селах Поділля. Увечорі того ж дня я дістав від полк. Тютюнника відповідне на письмі відкомандирування, а 24 грудня о 3-ій годині по півночі виїхав з Дубового разом із Д. Берещенком, С. Уперенком, М. Шолухом та П. Сердюком. Захопили зі собою для всякого випадку зіпсованого „Люїса", машинку до писання, по рушниці з малою кількістю набоїв, пару верхових коней і своє убоге майно. Берещенко і Сердюк їхали верхи на конях, а ми три на селянському возі.

Це фактично були бідолашні рештки тієї великої кількости вояків, що їх вліті організовано й вислано з Глодос, а по партизуванні приведено до Діючої Армії, як 14-ий Низовий Запорізький полк.

Повіз нас дядько своїми баскими кіньми, але вони не тільки не могли бігти, а ледве переступали з ноги на ногу по гострому мерзлому груддi. Дядько показався нежурголова, як то воно часто в нас бувало — великим майстром слова — і все розважав нас своїм глибоким, часом їдким гумором. Ми собі гадали, що 75-80 кілометрів, які відділяли Дубову від Глодос, проїдемо за цей день і разом з нашими рідними весело проведемо Шедрий Вечір. Але проїхати по тому грудді цей простір за день було неможливо.

Довелося проїздити саме тими місцевостями, по яких восени пронісся Махно. (Про це я докладно написав у своїй праці „Нестор Махно та його анархія", надрукованій в „Літописі Червоної Калини"). Під вечір ми під'їхали до Синюхи і зупинилися коло одного зірваного махнівцями мосту. На другий берег можна було перебратись тільки по тонкому та ковзькому льоду. Воза ми відпустили, а свої речі перенесли на другий бік самотужки. Найбільший клопіт був з кіньми. Вони раз-у-раз падали, аж молодий лід під ними витьохкував. Урешті ми опинились на нашій Херсонщині. Берещенко та Сердюк кинулися добувати воза, а ми зайшли в одну хату погрітись. Я зразу помітив, що молода господиня не дуже то рада була нашій появі. Повеселішала тільки тоді, коли довідалась, що ми зараз від'їдемо й не зіпсуємо їй Свят-Вечора. Запропонувала навіть нам гарячого чаю, щоб, мовляла, зашпори на холоді під нігті не заходили. Ми рішили й далі провадити наш похід так, щоб нікому цього вечора не псувати, коли вже не дістались під рідні стріхи.

Вже смеркало, коли ми виїхали із Тернівки на Масляниківку. Прибули до неї десь уже досить пізно. (До речі сказати, за гетьмана це село було випалене. Залишилось тільки одно обійстя, яке вогонь минув, а то певно тільки тому, що хата була крита бляхою). Влітi в цьому селі ми постоювали з нашими партизанами. Штаб наш містився в домі цього необиженого господаря. Тепер ми рішили навідатись до нього, як до старого знайомого.

Собаки гучно озвались і викликали з хати господаря.

— Приймаєте гостей? — привітавшись, запитав я.

— А чому б ні? Аби добрі люди!

Коли я сказав, що ми є горстка тих „добрих людей", які помагали йому в молотьбі при машині він додав:

— А-а, коли так, прошу до хати!

Довго нас потім господар розпитував, що воно діється в світі.

Ми розповіли йому все, що самі знали. В його теплій хаті, прибраній по-нашому на Різдво, під образами блищала лямпадка, надаючи щиросвяточного настрою. У теплій хаті нас почало хилити до сну й ще дужче захотілось їсти. Прохати ми не відважились. Але наші люди добре знають, що для проханих чи й непроханих гостей, якими оце й ми були, потрібно.

— Ну, стара, гості вже з дороги нагрілись, пора їх і підкормити, чим Бог послав.

— Дивіться, — кажу, — щоб ми вам не поїли те, що не для нас готувалось.

— Не турбуйтесь, для добрих людей у нас усе знайдеться шматок хліба.

Насправді ж знайшовся не тільки хліб, але й добра та міцна самогонка. Тепер ми догадались, чому раніше мусіли нагрітись — на закуску до чарки подано було риб'ячий холодець, смажену рибу, борщ з грибами, пиріжки, кутю з медом, звар... Господар усе підливав нам до чарок та нарікав на дуже лихі часи.

— Тяжко стало на світі жити. Ось Різдво, а радощів ніяких. Коли б уже Бог послав спокій та якийсь сталий порядок.

— А якого б ви хотіли б порядку? — запитую.

— Та такого — прислухаюсь до людей. Що людям, те й нам.

— А люди чого хотять?

— Люди хотять, щоб була Україна. Все про Петлюру говорять. Бачили ми большевиків, бачили махнівців, тепер ось дивлюсь на денікінців — не підходящі для нас, бо все це чужі люди. А от ви наче рідні брати. Тож ми собі й думаємо, що один Петлюра нам добра бажає, коли з ним ідуть такі люди, як ви.

У кожному селі, від кожного нашого селянина ми чули такі чи подібні слова. Отже, національно - державницька свідомість народу під кінець 1919 року цілком дозріла.

Порошив сніжок, а ми подорожували далі. Шлях наш лежав крізь Тешківський дубовий ліс — яких шість кілометрів. У глибині лісу стояв гарний під бляхою будинок. Його вікна були наглухо позамикані віконницями.

— Чий це дім? — запитую хлопця, що нас віз.

— Та це ж того лісничого Синкевича, що його недавно вбито разом з усією родиною, — відповів хлопчина.

Наші верхівці подалися до того будинку. До них кинулись собаки, але були вони якісь охлялі. Вже пізніше я довідався, що свідома родина Синкевичів була вимордувана бандитами.

Коли ото ми проїжджали, то замордованих ще не було похоронено — лежали вони в замкнутому будинку. Слідства не було кому перевести, хоч люди й знали злочинців. Вони залишались непокараними — називали себе большевиками й чекали на прихід „своїх".

Далі ми подорожували в напрямку села Карбівки. За декілька кілометрів від цього села на глухих обніжках набрели на притрушені сніжком сліди, полишені колесами гармат. Це нас переконало, що денікінці вже встигли далеко обійти нашу армію, відходячи на південь.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHI A 5, Pa.

ЩО ДУМАЄ ФРАНЦУЗЬКА МОЛОДЬ

(Закінчення зі стор. 2-гої)

(76 відс.), що не різниться від попереднього покоління.

Дальші питання, які стосуються справ загальних і глибших, виявляють, що молодь у великому відсотку ними не цікавиться. Наприклад, на питання: „Чи вважаєте, що це є щастя жити в нашій добі", 53 відс. відповідає позитивно, 18 відс. негативно і аж 28 відс. не дає ніякої відповіді.

На запит про несправедливість в сучасному суспільстві кожен щось відповідає, але на питання, чи можна запобігти тим несправедливостям аж 25 відс. не дає ніякої відповіді. На питання: „Який автор мав найбільший вплив на ваше покоління", аж 48 відс. не знає, що відповісти. 78 відс. вважає, що слід в житті мати ідеал, але тільки 41 відс. вважає, що є ідеали, за які варто було б покласти своє життя. 42 відс. вважає, що нема таких ідеалів і 17 в. не виявляє зацікавлення цим питанням. В цьому відношенні французька молодь рішуче різниться від нашого минулого покоління, а якому панувала мода бодай говорити про бажання вмирати за ідеал, і якнайменше говорилося про охоту жити для свого ідеалу...

В політичних справах молодь не виявляє великого зацікавлення. На питання: „Яка найважливіша, на вашу думку, проблема для Франції", кожен щось відповідає, при чому на перше місце висувають Альжир на друге — питання стабільности уряду. Але на питання: „Чи ви думаєте, що можете мати вплив на долю Франції?" — лише 4 відс. вважає, що може мати реальний вплив, а 16 відс. — що може мати вплив посередній.

На цікаве і дуже загальникове питання: „Що йде добре, а що зле у Франції?" — 85 відс. вважає, що найкраще йде пошта (і це є правильним ствердженням); 64 відс. — залізниця, 96 відс. вважають, що зле йдуть політичні справи, 86 відс., що зле стоять справи помешкання. На питання: „Чи думаєте, що Франція стане соціялістичною", 27 відс. відповідає позитивно, 28 відс. негативно, решта — не знає, 25 відс. хоче цього, 28 відс. не хоче і 48 відс. не має своєї думки.

Цікаве відношення до комунізму. 31 відс. вважає, що комунізм у Франції нічого б не змінив, 33 відс. вважає, що положення погіршало б і лише 8 відс. вважає, що положення покращало б; 28 відс. не має своєї думки.

Французи люблять свою батьківщину й свій „вей оф лайф", бо 57 відс. не вважає, що могли б бути щасливі поза Францією і тільки 13 відс. хотіли б виїхати.

Із змісту відповідей деякі з них дуже обширні, справжні цікаві статті, — видно, що більшість молоді політикою не цікавиться, не бере участи в політичному житті країни й не думає брати, бо не вірить, що цим щось змінить. В справі Альжиру більшість вважає, що властиво нема чого за нього битися. У багатьох справах молодь критикує, але дає стандартні заяви, які можна почути на всіх хідниках. Вона не дуже роздумує над політичними, соціяльними й господарськими проблемами. Але при цьому характеристично, що переважна більшість стоїть за ідею европейської спільноти й не має нічого проти, щоб до неї належала Німеччина. Однак тільки менше як половина молоді вважає, що добре було б до цієї спільноти включити сателітні держави. Це останнє походить з незнання світу, який лежить на схід від Райну.

Є у відповідях багато властивої щасливій молоді державного народу безжурности, легковажности й благодушности.

О. Д-вич

ВКЛАДКИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ НИЖЧІ, ЯК В ДРУГИХ ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ, ПРИ ЧОМУ ВИ КОРИСТАЄТЕ З ПРАВА ОДЕРЖУВАТИ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ" ПО ЦІНІ МЕНШЕ ЯК 2 ЦЕНТИ ДЕННО. ДВАДЦЯТЬ ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ ЧИТАЮТЬ „СВОБОДУ". ЧОМУ І ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ ІЗ ЦИХ ДОГІДНИХ УМОВИН?

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Вунсакет, Р. Ай.

Загальні Збори Філії УКК.

15 грудня ц. р., Вунсакетська філія УКК відбула річні загальні збори, на яких вислухано звітів п. Івана Кокольського — голови Філії, п-ні Розалії Вецаль — скарбника та інших референтів. Над звітами вив'язалась жвава дискусія, а після дискусії, на внесок голови Контрольної Комісії п. Михайла Чагарина, підтриманий п-нею Розалією Борис, висловлено повне довір'я уступаючій Управі філії за її чесну та корисну працю, і приступлено до виборів нової управи на 1958-ий рік. На зборах були представники 9-ох громадських та культурних установ.

До нової управи філії УКК одноголосно обрано слідуючих осіб: Впр. о.-прот. Степан Віляк — голова, Теодор Кльовань — заст. голови, Дмитро Деревенюк — секр., Іван Мішанець — заступник, Іван Кокольський — культ.-освіт. рефер. і пані Розалія Вецаль — скарбник. До Контрольної Комісії: проф. Трохим Пасічник — голова, Ярослав Кіндефорський — 1-ий член і пані Розалія Борис — 2-ий член. Почесні члени — дорадники: Вcч. о. Йосиф Галиш, Михайло Чагарин і Іван Карась.

На зборах винесено слідуючі ухвали:

1. Підготовити та перевести Свято Української Державности та Соборности (22 січня 1958 р.).

Свято має відбутися в неділю 26 січня в авдиторії „Ай Ті Ю" — 53 Федерал Стріт, Вунсакет, Ровд Айленд.

2. Організувати періодично (хоч раз на два місяці) відчити на різні теми з участю прелегентів з різних наукових ділянок. Закупити відповідну кількість книжок англійською мовою про Україну та інформувати американський загал нашого міста про українську визвольну справу. Організувати український відділ книжок при міській Бібліотеці.

3. Філія УКК має звернутися до українського громадянства м. Вунсакету з писемним проханням, щоб не словами, а ділами довести нашу відданість українській національній справі — сплачувати свій Національний Податок до Фонду Централі УККА.

4. Пам'ятаймо, що Український Національний Фонд УККА є сьогодні єдиний та величезний засіб боротьби за звільнення поневоленої України!

Світанок волі для нашого українського народу вже не за горами, а тому всі станьмо учасниками його визвольних змагань, вплачуючи щедро до загальної скарбниці на те, щоб наша Централя мала відповідні засоби для ведення ще більш пожвавленої інформації серед американського політичного світу щодо конечности відбудови Української Національної Соборної Держави.

Вунсакет, 17 грудня, 1957 р.

Розалія Вецаль,
скарбник філії УКК.

Листопадові Роковини.

Старанням філії УКК в Вунсакеті, Р. Ай., 1 грудня ц. р. відбулося Листопадове Свято. В цьому році Свято відсвятковано трохи пізніше, бо обидві наші церковні громади були переобтяжені парафіяльною працею. Та ці роковини вдалися гарно. Вони відбулися в Культурному Осередку при Українській Православній громаді з такою програмою: Американський гимн — у виконанні чоловічого хору „Бандура". Вступне слово виголосив п. Іван Кокольський, голова філії УКК та головний радний Укр. Нар Союзу. Він же керував програмою. В'язанку стрілецьких пісень — виконав хор „Бандура" під вмілою управою проф. Трохима Пасічника. Гарну змістовну промову виголосив о. Йосиф Галиш, яка зробила миле враження на всіх присутніх.

Слово перед збіркою сказав о. прот. Степан Віляк, закликавши присутніх зложити щедро на Українських Інвалідів. В обох церквах відслужено Панахиди за спокій душ поляглих Героїв Листопадового Зриву. Під час Панахид також переведено збірку на укр. інвалідів та на залишенців в Европі.

Хор „Бандура проспівав нар. пісню „Їхав стрілець..." (Гайворонського). „Молитва за Вітчизну" — деклямувала учениця Рідної Школи Галя Віла. „Прометей" (Стеценка) та „Встає хмара з-за Лиману" (Кошиця) у тому ж виконанні. „І серце так говорить..." — деклямувала уч. Рід. Школи Антося Масник. Сольо на піяно „Сон Олвина" з мистецьким хистом виконала молода піяністка Ірина Віляк.

Кінцеве слово виголосив п. Теодор Кльовань, заст. голови філії УКК, подякувавши всім учасникам програми та всім присутнім на святі. Свято закінчено співом укр. національного гимну. Збірка зі свята принесла $75.00, з яких частину призначено на укр. інвалідів, а решту залишено в касі філії на поточні витрати, які будуть пов'язані з академією Свята Державности (22 січня, 1958), яке має відбутися 26 січня.

Вунсакет, 17 грудня 1957 р.

Розалія Вецаль.

Ром, Н. Й.

Листопадові Роковини.

Старанням комітету, створеного з представників українських організацій міста Ром 1-го грудня влаштовано в Українськім Народнім Домі Листопадові Роковини. Свято відкрив о. Андрій Іванишин. Святочний реферат виголосив п. Михайло Кобрин, а англійською мовою п. Вільям Карців.

Хор Української Православної Церкви св. Апп. Петра і Павла з Ютики, Н. Й., під дириг. інженера п. Сергія Шевченка відспівав пісні: „Вилітали орли" музика М. Гайворонського, „Козака несуть", — Леонтовича, „Карпатські Січовики" — Гр. Китастого і „Встає хмара" Стеценка. Деклямацію „До 359" виконав п. Григорій Третяк. Він також на акордіоні виконав „В'язанку стрілецьких пісень". Школяр Стах Тибінко продеклямував „Мій край". Панна Анна Бойко з Ютики з чуттям продеклямувала „І у мене був свій рідний край". Слова цієї поеми виходили з серця декляматорки і доходили до сердець присутніх.

Біля стрілецької могили шкільні діти з Ютики і мішаний хор відспівали „Заквітчали дівчатонька". На цім закінчено Листопадові Роковини. Зібрану добровільну жертву вислано до Конгресового Комітету з призначенням для українських інвалідів.

Комітет дякує о. Василеві Чепелюкові, парохові згаданої парафії в Ютика, що не відмовив нашому проханню та допоміг нам достойно відсвяткувати Листопадові Роковини так, як треба. Щиро-сердечно дякуємо інженерові п. Шевченкові, що хоч не був ще вповні здоровий, а потрудився так багато зі своїми хористами, щоб звеличати цей славний український день. Неділя 1-го грудня була непогідна, дороги були покриті льодом, і їзда з Ютики до Рому була небезпечна. Все ж священик, диригент з своїм хором, з шкільними діточками та з старшими громадянами приїхали до Рому, щоб звеличати Листопадове Свято.

Комітет вельми жаліє, що навіть щирі прохання наших отців парохів не помогли і не було багато присутніх на залі. Недбалість — це іржа, яка псує душу людини. Можливо, що на майбутнє буде і в Ромі краще.

Н. Н.

Дітройт, Міш.

Українознавча школа у східній частині міста.

В Дітройті є три українознавчі школи: одна Кружка тов. Рідна Школа на сході міста, одна при парафіяльній Рідній Школі на заході міста і одна при українській православній церкві св. Покрови, теж на заході Дітройту.

Українознавча школа у східній частині Дітройту вступила цього шкільного року в 8-мий рік свого існування.

Хто з тих, що сім років тому стояли при колисці тієї школи, сподівався, що школа з цих слабеньких початків розростеться в таку поважну національно-культурну установу, якою вона вже є сьогодні? Вісім кляс нормальної українознавчої школи з 213 учнями, відділ для англомовних дітей з 10 учнями і Дворічний Академічний Курс Українознавства з 32 слухачами — це лише одни із показчиків сьогоднішнього стану школи. Правда, коли б всі батьки виконали свій національно-виховний обов'язок супроти своїх дітей, то школа нараховувала б не 252, але щонайменше вдвоє більше учнів! Але все таки треба з вдоволенням підкреслити, що з кожним роком зростає заінтересування школою з боку батьків, а з цим зростає теж кількість учнів в школі, — їх на початку існування школи було лише 22.

В школі працює 11 учителів, а на Академічному курсі 5 викладачів. Школу очолює проф. д-р М. Дольницький. Навчання в школі і виклади на Акад. курсі відбуваються раз на тиждень в приміщенні публічної школи ім Коперника на східній стороні міста. І це приміщення — це найбільша турбота адміністратора школи — Батьківського Комітету з його енергійним головою інж. Д. Березовським, бо воно коштує дуже багато, а фонди на удержання школи невеликі. Головні прибутки Батьківського Комітету — це невисокі шкільні оплати учнів. Крім оплати за приміщення Батьківський Комітет мусить ще платити винагороду учителям і викладачам, шкільній прислузі, вдержувати бібліотеку (біля 1,300 книжок), та покривати всі інші біжучі видатки, зв'язані з життям школи. Запроєктований і конечний бюджет школи на біжучий шкільний рік переходить суму $6,000. Але треба сподіватися, що Батьківський Комітет і Управа школи своєю відданою і наполегливою працею і цього шкільного року поборють усі труднощі і поведуть цю важну національно-культурну установу по шляху її дальшого розвитку. Бажаємо їм якнайбільших успіхів в цій, такій важній й шляхетній праці. Постараймося усіми силами допомогти їм. Ось, незабаром прийдуть Різдвяні свята і учні прийдуть до нас з колядою на школу. Не відмовмо їм нашого щедрого датку. Ділом докажім, що клич „Молодь — майбутнє народу" — це не пустий звук.

М. П.

На будівельну програму мають видати $68 більйонів

Вашингтон. — Товариство Об'єднаних Будівельників Америки передбачає, що в 1958 році видадуть на будівлі і побудову шляхів 68 більйонів долярів. Це товариство об'єднує 7,000 будівельних фірм, які будують доми і шляхи та мости. Воно передбачає, що в 1958 році збільшиться рух в будівельному промислі. Збільшення видатків на оборону в зв'язку з продукцією керованих ракет може збільшити рух в побудові нових інсталяцій для оборони країни. Якщо в 1958 році видасться 68 більйонів долярів на будівельну програму, то це буде на 2 більйони більше від суми, виданої на цю ціль в 1957 році. Будівельна програма творить майже одну шосту всіх промислових видатків, і тому можна сподіватися, що не буде більшої знижки в економіці країни в 1958 році, коли будівельний промисл стоятиме на високому рівні.

Республіканці влаштовують 20-го січня прийняття для придбання партійних фондів

Вашингтон. — В дні 20-го січня цього року республіканці влаштовують по цілій країні прийняття, щоб придбати фонди на партійні цілі. Під час цих прийнять промовлятимуть найвизначніші члени Республіканської партії, між ними і президент Айзенгавер, віце-президент Ричард М. Ніксон та деякі члени президентового кабінету. Айзенгавер має промовляти на прийнятті в Шикаго, а Ніксон в Ню Йорку, секретар скарбу Роберт Б. Андерсон говоритиме в Бостоні, Масс., генеральний прокуратор Вільям П. Роджерс в Лос Анджелесі, секретар внутрішніх справ Фред А. Сімон в Ди Мойн, генеральний поштмайстер Арт. Е. Соммерфілд в Омага, секретар торгівлі Сінклер Вікс в Тулса, а секретар рільництва Езра Тефт Бенсон в Якіма, Вашингтон. Як промовці виступатимуть ще й інші республіканці, бо ті прийняття мають відбутися у всіх більших містах країни.

Вилсон твердить, що Президент зменшив оборонний бюджет до $38 більйонів

Вашингтон. — Колишній секретар оборони Чарлз Е. Вилсон заявив в телефонічному інтерв'ю з кореспондентом щоденника „Ню Йорк Гералд Трібюн" Робертом Дж. Доновеном, що сам президент Айзенгавер рік тому зменшив оборонний бюджет до 38 більйонів долярів, бо хотів зменшити федеральний бюджет. Вилсон твердить, що він не був вдоволений із того бюджету, який Президент запропонував на оборону на поточний фінансовий рік. Вилсон заявив, що Айзенгавер зменшив був пропозиції окремих шефів штабу і секретарів окремих родів збройних сил. Вилсон твердив, що він нічого не чув про голову окремої комісії Гейтера і довідався про нього аж після його номінації на це становище. Дехто думає, що в звіті цієї комісії стверджується, що ЗДА відстають щодо озброєння в порівнянні з СССР. Вилсон в своєму інтерв'ю заявив, що немає причини попадати в паніку внаслідок звіту комісії Гейтера. Колишній секретар оборони старався оборонити себе і твердив, що він не завинив в тому, що ЗДА не вспіли на час випустити штучного сателіта Землі і що не змогли випродукувати далекосяжних ракет.

КУРЦІ ВИКУРИЛИ 410 БІЛЬЙОНІВ ЦИГАРОК

Ню Йорк. — 1957-го року американські курці викурили ще більше цигарок як в минулому році, хоч Товариство для Поборювання Пістряка остерігало кілька разів, що куреня спричинює пістряка легенів та серцеві недуги. Консумпція цигарок в 1957 році становила 410 більйонів штук, а в 1956 році тільки 391 більйон. Щораз більше викурюють цигарок довших („кінг сайз") із фільтрами, хоч лікарі твердять, що фільтер не охороняє легенів проти пістряка.

Д-р Сас Яворський у телевізійному змаганні здобув $8,000

Ню Йорк. — Д-р Олександер Сас-Яворський, один із колишніх українських скитальців, прибулих до цієї країни після другої світової війни, продовжував минулого вівтірка, 31-го грудня 1957, своє змагання у знанні американської історії на телевізійній програмі запитів, що варта 64,000 долярів, відповівши правильно на запит, вартости 8,000 долярів. Черговий запит, що буде поставлений д-рові Яворському в наступний вівторок, 7-го січня, на тій самій програмі (канал ч. 2 о год. 10-тій ввечорі) буде варта 16,000 долярів, якщо д-р Яворський схоче на нього відповідати і правильно відповість. Тепер, на випадок незадовільної відповіді, д-р Яворський одержав би щонайменше найновіший автомобіль марки „Кедилак", а у випадку задовільних відповідей він може змагатись не тільки за 64,000 долярів, але опісля ще далі до чверть мільйона долярів. Д-р Яворський своєю особистою культурою і своїм дотепом є справжньою сензацією на тій популярній телевізійній програмі. У цих змаганнях супроваджають його найкращі побажання тисячів його земляків.

Німецький президент підтримує рекомендації Кеннана

Бонн. — Д-р Теодор Гойсс, президент Німецької Федеративної Республіки, у своєму новорічному зверненні, що його передавали всі німецькі радіо- і телевізійні станції, підтримав одверто погляд кол. американського амбасадора у Москві Джорджа Кеннана, який висловився проти великих публічних міжнародних конференцій, а поручав довірочні дипломатичні розмови і переговори. През. Гойсс твердить, що кожна така публічна велика конференція викликує підозріння в одної з двох ворогуючих нині у світі сторін, що таку конференцію хочеться використати для пропаганди, а не для істотного розв'язання проблем. Гойсс, не називаючи виразно останньої Паризької конференції НАТО, посередньо критикував її, як і інші подібні післявоєнні міжнародні з'їзди. За коментарями західньої преси, в заввагах през. Гойсса була посередня критика політичної методики американського державного секретаря Дж. Ф. Доллеса. Однак Гайсс критикував також прив'язування занадто великого значення до правних формальностей, що преса інтерпретує, як критику західньо-німецького міністра закордонних справ Гайнріха фон Брентано за спосіб, як він керує затяжними переговорами з Совєтами про репатріяцію німців і торговельний договір з СССР. Німецький президент висловив переконання, що колишній німецький стратег-теоретик генерал Клявзевіц помилявся у своїй дефініції війни, наче б війна була одним з засобів політики. Вибух нової війни, каже Гойсс, був би доказом банкротства політики. Він закликав політиків в усьому світі, щоб вони „виелімінували ідеологію" з своєї діяльности, однак він признає, що це дуже велика вимога під адресою тих, які з доктрини і різних гасел зробили собі нову релігію і бачать свою місію в пропагандуванні ідей.

● Французькі соціялісти внесли законопроєкт про облегшення розводів. Досі у Франції були 4 законні причини для розводу: засуд за злочини одного з подругів, доказана зрада, постійна брутальність і „затяжкі образи". Новий законопроєкт визнає за достатню причину для розводу — обопільну згоду подружжя.

Посмертні Згадки

ОЛЕКСА АТАМАНЧУК, член 361 Відд. УНСоюзу в Ню Йорку, упокоївся, по довгих і тяжких терпіннях, в Бозі, 12 грудня 1957 р. Покійний нар. 1885 р., в с. Новашини, пов. Жидачів, Зах. Україна. Похорон відбувся, при участі Родини, Членів Т-ва і Знайомих. Залишив у смутку дружину Варвару, сина Івана, доньок Марію і Катерину та внуків Варвару й Івана. — В. Н. П!

Управа Відділу

АННА СКУЛА, довголітня членкиня 94 Відд. УНСоюзу ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш. Нар. 1893 року на Україні, померла від розриву серця на Флориді, 21-го листопада 1957 р. Покійна залишила в смутку чоловіка Адольфа і синів Стефана і Володимира, що також є членами УНСоюзу. Покійна до УНСоюзу вступила 1929 року. Похоронена в Utica, Mich. — В. Її П!

М. Мандрух, секр.

МИХАЙЛО СОВІРКА, член 94 Від. УНСоюзу ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., ур. 1902 р в Монастирці, пов. Лісько, Україна, помер 1-го грудня 1957 р., на 55 році життя. До УНСоюзу вступив 1950 р. Покійний залишив у смутку сина Івана і дві доньки Анну Мусик і Софію Бей, що є також членами УНСоюзу. Похорон відбувся 6-го грудня 1957 р., з пох. заведення на кладовище Mt. Olivet. — В. Н. П!

М. Мандрух, секр.

ІВАН НАЗАРИК, довголітній член Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 206 УНСоюзу в Вунсокеті, Р. Ай., помер 3-го грудня 1957 р., проживши 74 роки. Покійний походив з с. Вікно, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Павлину, замужну доньку Марію, зятя Петра й двоє внуків. Похорон відбувся 7-го грудня, при участі Родини, Членів Т-ва і Відділу та Знайомих. Тлінні Останки відпроваджено до прав. церкви св. Михаїла та на цвинтар, на вічний спочинок. — В. Н. П!

І. Кокольський, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа Відд. 62, повідомляє своїх членів, що Річні збори відбудуться в неділю, 5-го січня 1958 року, о год. 2-ій по пол., в залі укр. кат. церкви св. Марії, при 63 3rd Dicks Ave. — Управа.

ВІЛКС БЕРІ, Па. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 223, повідомляє, що Річні збори, відбудуться в неділю, 5-го січня 1958 року, в парафіяльній залі, по Службі Божій. Буде звіт урядників і Контр. Комісії та вибір Управи на 1958 рік. Пригадується членам, що 1958 рік — це 50-літній ювілей нашого Відділу і Братства. — Управа.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри і сейних українських працівників.

• РОЗШУКИ •

Пошукую
МІХОДА ГУДЕРУК
пох. з с. Микулич, пов. Володимир Волинський. Має бути в New Jersey або New York State. Хто знав би про нього, або він сам, прошу повідомити:
Oleksa JAKYMIUK
22 Cherman Street
Passaic, N. J.

Пошукую брата
ВАСИЛЯ ЯКИМЮКА.
Має жити в Канаді.
Хто знав би про нього, або він сам, прошу повідомити:
Oleksa JAKYMIUK
22 Cherman Street
Passaic, N. J.

Пошукую
ОЛЕКСУ СЕМЕНЮКА,
зі с. П'ятидень, пов. Володимир Волинський. Має жити в Англії.
Хто знав би про нього, або він сам, прошу повідомити:
Oleksa JAKYMIUK
22 Cherman Street
Passaic, N. J.

Василь Роман пошукує
СТЕФАНА РОМАНА
і стрийка ІВАНА РОМАНА,
що були у Німеччині.
Хто знав би щонебудь про них, прошу написати на адресу:
Wasyl ROMAN
360 4th Street
Troy, N. Y.
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Пошукую
МИХАЙЛА ВАРХОЛА,
має перебувати в Канаді. Походить зі села Барвінок, пов. Кросно. Прошу голоситись на адресу:
Михайло ВАТРАЛИК
712 Mc Kinley Street
Elizabeth, N. J.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ".